

– *I t'ha sortit molt bé! A més, t'has sabut envoltar d'actrius i d'actors fantàstics. Com fas la tria?*

Aquest és la part que més em costa de la meua feina. Normalment, comences amb la tria d'un primer personatge i després vas seguint una mena d'encaix. Pateixo molt! Llegeixo i torno a llegir l'obra, i tinc al cap els diferents actors i actrius possibles i miro que tot encaixi. Una vegada triats, ja confio totalment en ells.

– *I, per acabar, ens podries parlar dels teus projectes?*

R. Un altre dels recursos que t'aporten les matemàtiques, a més de la valentia, la precisió, aquesta recerca de l'elegància que ja hem comentat, és la lentitud, pensar detingudament les coses, no tenir pressa... Totes són qualitats necessàries per fer bé matemàtiques; per fer teatre, també. Estic convençut que hi haurà una codirecció amb Oriol Broggi d'*Un obús al cor*, un monòleg de Wajdi Mouawad (l'autor d'*Incendis*).

Cronologia de Ferran Utzet

- Com a ajudant de direcció
 - *Natale in casa Cupiello* d'Eduardo de Filippo. Dirigida per Oriol Broggi (2010, 2011 i 2013).

- *Electra* de Sòfocles. Dirigida per Oriol Broggi (2010).
- *Questi fantasmi* d'Eduardo de Filippo. Dirigida per Oriol Broggi (2010).
- *Luces de bohemia* de Ramón del Valle-Inclán. Dirigida per Oriol Broggi (2011).
- *Cyrano de Bergerac* d'Edmond Rostand. Dirigida per Oriol Broggi (2012).
- *Incendis* de Wajdi Mouawad. Dirigida per Oriol Broggi (2012).
- *Una història catalana*. Escrita i dirigida per Jordi Casanovas (versió del 2013).

- Com a director

- *Novecento*, un monòleg basat en l'obra d'Alessandro Baricco (2009).
- *La nit de les tribades* de Per Olov Enquist (2010).
- *La presa* de Conor McPherson (2011).
- *Les millors ocasions* de Jordi Casanovas (2012).
- *Translations* de Brian Friel (2014).
- *Molière la balla*, amb dramaturgia de Jaume Boix amb textos de Molière (2014).
- *Dansa d'agost* de Brian Friel (2016).

Pep Bujosa
Institut Secretari Coloma, Barcelona

Ars Electionis. Votacions i eleccions. Podríem fer-ho millor

Últimament sovintegen les eleccions de tota mena –municipals, autonòmiques, estatals...? i també els referèndums —9-N, independència...—. Després de cada elecció les tertúlies parlen inevitablement del desajust entre les proporcions de vots totals obtinguts per les diferents formacions polítiques i les del nombre d'escons que finalment tenen a la cambra parlamentària. Passats uns pocs dies ningú ja no recorda el tema. Els parlamentaris catalans fa trenta-sis anys que maregen la perdiu discutint la llei electoral de Catalunya!

Convindria que tots aquests —polítics, tertulians...— i el públic interessat llegissin amb deteniment el contingut del blog del web

Ars Electionis de la UAB: <http://blogs.uab.cat/arselectionis/>. La pàgina web aborda les diferents casuístiques amb les quals ens podem trobar ja sigui a l'hora de *decidir* entre dues o més opcions (per exemple, en un referèndum), ja sigui a l'hora d'*escollir* representants d'un col·lectiu (per exemple, un claustre de professors, una població, un país...).

Decidir

Per què són problemàtiques les votacions quan s'ha de triar entre més de dues opcions? Per què no n'hi ha prou amb demanar a cada votant la seva opció preferida? Quina diferència hi

ha entre el vot uninominal, el preferencial i el d'aprovació?

La secció «Decidir» del web dóna respostes entenedores i raonades a aquestes preguntes que qualsevol col·lectiu hauria de tenir clares a l'hora d'exercir el dret a decidir, últimament reivindicat per molts. Tal com s'explica al web, aquests temes ja preocupaven el pensador mallorquí Ramon Llull a finals de l'edat mitjana.

Representar

Al nostre país, quan votem els nostres representants al Parlament o a l'Ajuntament del poble, els candidats s'agrupen prèviament en partits i acabem votant el partit —i no directament les persones— que millor ens representa. Hi ha altres mètodes en què els electors voten candidats individuals, sense necessitat que estiguin

agrupats en partits. Quin mètode d'elecció és el millor? En què es basa la coneguda regla d'Hondt a l'hora de repartir els escons? Com influeix en el repartiment d'escons la divisió del territori en circumscripcions electorals? És preferible la circumscripció única?

Aquestes i moltes altres són les preguntes que s'aborden en la secció «Representar» del web *Ars Electionis*.

En general el web és clar i àgil a l'hora de buscar la informació. Amb poc més d'un any de vida, manté la informació actualitzada amb enllaços a notícies periodístiques i articles relacionats amb el món de les eleccions. Tot i que té l'estructura externa d'un blog es tracta més aviat d'un web ja que no admet la inclusió de comentaris dels qui el visiten. En qualsevol cas, un blog molt recomanable de visitar.

Carles Barceló
Universitat de Girona

Una mirada matemàtica a *The Man Who Knew Infinity*

Arran de l'estrena recent del film *The Man Who Knew Infinity* s'està produint el fet insòlit de poder veure com actors i tècnics de cinema parlen de matemàtiques en ser entrevistats en els mitjans. Contràriament al que caldria esperar (i témer), tant l'autor del guió i director de la pel·lícula, Matt Brown, com els dos actors protagonistes, Jeremy Irons i Dev Patel, penso que han comprès la tensió que comporta una creació matemàtica genuïna. Així, Jeremy Irons (Hardy) respon a una entrevistadora: «No sabia res de matemàtiques abans d'aquesta pel·lícula, però m'he pogut adonar que el treball matemàtic, com el meu, és un art que requereix dedicar-s'hi amb passió». Al seu torn, Dev Patel (Ramanujan, el matemàtic jove i inexpert, i amb una pressa vital per publicar totalment justificada) sintetitza la figura de Ramanujan com la «d'una estrella del rock en el món de la matemàtica».

Quin goig assistir a una producció cinematogràfica amb matemàtics que apareixen descrits com uns éssers de carn i ossos, altament dotats intel·lectualment però, també, proveïts d'intel·ligència i equilibri emocionals, així com

d'un aspecte físic impecable, ben lluny dels estereotips habituals! La pel·lícula està basada en el llibre homònim del biògraf Robert Kanigel, aparegut el 1991. L'acció transcorre en gran part a les dependències més refinades del Trinity College de Cambridge, Anglaterra, i no decau en cap moment, per més quotidiana que ens pugui semblar a les persones que ens dediquem a l'estudi, l'ensenyament i la recerca d'aquesta ciència.

La relació de Godfrey Harold Hardy (1877–1947) amb Srinivasa Ramanujan (1887–1920) no va ser fàcil des d'un punt de vista pedagògic: calia educar matemàticament el jove autodidacte sense fer malbé la seva creativitat, tal com l'adverteix en diversos moments el filòsof, matemàtic i pacifista Bertrand Russell, una altra de les figures del film. Alhora, hi trobem també J.E. Littlewood, l'inefable col·laborador de Hardy i pacient verificador de la falsedat d'alguns resultats «descoberts» pel jove.

En el decurs de la pel·lícula, les matemàtiques transcorren en un discret segon pla, en forma de contrapunt a les experiències vitals,